

Ca l'Esbert del Raïm / Heretat Segura Viudas

Torreclavert

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Masia ca l'Esbert
Emplaçament: Carretera BP-2151, de Sant Sadurní d'Anoia a Sant Pere de Riudebitlles, km 5
Alçada: 197 m

Coordenades:

Latitud: 41.44007
Longitud: 1.74283
UTM Est (X): 394975
UTM Nord (Y): 4588374

Classificació

Número de fitxa: 08287 - 57
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle: XII-XVII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Observacions protecció: Text Refós Normes Urbanístiques de les Normes Subsidiàries (set. 2005)
Número inventari: Sí, IPA, n. 4861
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat: Privada
Titular: Ref. cadastral: 5084005CF9858S0001BH
Autoria de la fitxa: Oriol Vilanova

Descripció

Masia de planta quadrada formada per planta baixa, pis principal, segon pis i golfes, coberta amb teulada de teula àrab a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana principal.

Exteriorment, solament conserva de l'estructura original les grans cantoneres de carreus de pedra ben treballats. La portalada d'entrada és d'arc de mig punt de dovelles molt ben encaixades, amb espitlleres a banda i banda, encarada a migdia, es col·locà durant les últimes restauracions de l'immoble. Cal destacar en aquest punt el fet que, adossat a la meitat dreta de la façana de la masia, hi ha un edifici annex, que serveix avui com a centre de recepció de visitants de les caves Segura Viudas, i que ha escapçat aquest sector de la masia.

L'interior és de gran interès artístic, ja que conserva, al vestíbul, una interessant arcada apuntada amb la pedra aixamfranada, possiblement de principis del segle XIV, amb un portal amb volta de mig punt de petites dimensions a la dreta; en el mateix vestíbul hi ha una sitja de boca circular i dues espitlleres. La coberta és de volta catalana, moderna. Al seu fons, un portal original coronat per un arc de mig punt adovellat, comunica amb una estança en forma de "L" que conserva tres arcades apuntades disposades en diafragma a cada costat, fent un total de sis arcades de pedra, amb embigat a la coberta i bona part de la paret feta amb tàpia, així com 12 espitlleres construïdes en pedra treballada, als baixos de l'edifici. Aquest sector de l'edifici sembla ser obra de finals del segle XIII. A la sala ubicada a l'esquerra del vestíbul, una altra arcada apuntada del segle XIV, amb sostre embigat; a més, 4 espitlleres ben treballades.

Al primer pis hi ha una altra arcada apuntada del segle XIV; en aquest pis també hi ha col·locat, a la paret més antiga de l'edifici, concretament sobre el portal de mig punt adovellat interior, un afegit decoratiu compost d'una galeria de dues arcades de mig punt de pedra adovellada, aguantades per una columna al mig i pedra treballada als costats amb imposta a cada banda, de cronologia incerta, amb la particularitat que la imposta central és un cimaci molt decorat amb cercles i creus inscrites, d'estil romànic, i unes pedres que sustenten tant el cimaci com les arcades d'aquesta galeria tapiada, també tenen gravat un cercle de les mateixes característiques. Sembla ser una obra de finals del segle XII o inicis del XIII. Segons Salvador Llorac, és una peça reaprofitada, possiblement, de la capella de Sant Salvador de les Garrigues, que havia existit a l'indret. Per les dimensions es fa difícil saber de quin lloc del temple provindria, per la raó que no és normal aquest tipus de decoració i dimensions en una portalada romànica; però sí que podia ser el suport d'un arc toral de l'edifici.

L'edifici annex del costat de migdia és una construcció moderna i el portal, també d'arc de mig punt adovellat amb les inicials JHS, es col·locà durant la remodelació de l'indret. A més, els finestrals d'estil gòtic flamíger i els renaixentistes que es poden veure al pis superior de la masia original no tenen relació amb la construcció. Aquesta ha estat molt reformada, fins el punt que és difícil discernir quins elements són originals. Es conserva una pica bugadera, possiblement del segle XVII.

Història

Segons Salvador Llorac, es creu que a l'entorn de Ca l'Esbart del Raïm hi havia la torre Galimany, documentada l'any 1190. el llinatge dels Galimany apareix esmentat, però, l'any 1093 i el 1158, en una donació efectuada pel monestir de Sant Cugat del Vallès. En un document de l'any 1156 consta que Guillem d'Òdena i la seva esposa Berenguera venen a Guerau i els seus el puig anomenat Raïm per tal que hi edificuin una casa forta i rompin una illa de terra sota l'esmentat puig pel preu de 50 morabatins d'or. Això fa pensar en una gran extensió de terra que arribava al riu i al lloc on fa un meandre pronunciat, i fou en aquesta zona propera al riu on edificaren la fortalesa. El 1308, els germans Guillem i Alemany de Subirats,

senyors del castell termenat de Lavit, van donar permís a Guillem de Lavit, castlà del lloc, per reedificar la rasa i la fortalesa del Raïm. Aquest fet sembla confirmar que abans hi havia hagut una casa forta de certa envergadura en aquest indret i que possiblement, per estar deshabitada, es trobava en males condicions. Sabem que l'any 1366, Sança, esposa del cavaller Berenguer de Lavit, castlà del territori, com a senyora de la casa del Raïm, va fer testament davant el rector de Santa Maria de Lavit, Pere de Gustemps, deixant la propietat del Raïm a la Pia Almoina de la Seu de Barcelona. Un any després, el 1367, els administradors de la Pia Almoina estableixen a la casa del Raïm a Ramon Miró, de la vila de Piera, juntament amb les seves possessions, molins i terres, a cens de 6 quarteres de forment, segons la mesura del castell de Lavit, pagades el primer d'agost i que ha d'entregar a la Pia Almoina a la seva casa de Barcelona, incloses les despeses que ocasiona el desplaçament; l'entrada és de 20 lliures.

El 1374 es documenta una sentència a favor de la Pia Almoina de Barcelona sobre el domini de l'heretat del Raïm, que pretenia el nou senyor del castell de Lavit, Jaume Desfar; més tard, l'any 1398, el seu fill, el donzell Tomàs Desfar, que també era senyor del castell termenat, va fer venda de la senyoria directa que tenia en diversos masos del terme, a la Pia Almoina, per raó de la casa del Raïm. Els Miró de Piera es van mantenir en la propietat, als segles XIV i XV. Al fogatge de 1497 s'esmenta en Salvador Miró, i al de l'any 1515 encara s'anomena Bernat Miró, però al de 1553 ja apareix, a Lavit, en Pere Esbert, que és el nou llinatge possessor de la casa del Raïm, potser en entrar-hi un pubill. Els Esbert procedien de la parròquia de Santa Maria del Pla, igualment dins el terme del castell de Lavit, possiblement del lloc de les Bergadanes. A partir d'ara s'esmenta l'indret com a honor de l'Esbert del raïm i la nissaga va mantenir la propietat fins al 1950, quan fou comprada pel senyor Manuel Segura, el qual renovà completament l'edifici i annexos i el convertí en les actuals caves. El 1978 el seu control va passar al grup Rumasa i el 1984 la propietat fou adquirida pel grup Freixenet, de Sant Sadurní d'Anoia.

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Arxiu Servei de Patrimoni Arquitectònic.

LLORAC I SANTIS, Salvador (2003): "Torrelavit. Ahir i avui d'un poble del Penedès". Edita: Ajuntament de Torrelavit, p. 291-294.

TORRES, Montse (2003): "Ca l'Esbert del Raïm", dins EL CEP n. 20, p. 7

